

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Mašková Kateřina

Název práce: Média a negativní politická kampaň: volby do PSP ČR v roce 2013

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Štětka Václav

Pracoviště: Katedra mediálních studií IKSŽ FSV UK

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☐	☐	☐	☒	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Předkládaná práce se v hlavním deklarovaném cíli (s.12) shoduje s tím, který je uveden v tezích; samotný obsah práce se však s takto formulovaným cílem do značné míry rozchází, a to zejména v analytické části, která na jednu stranu svým rozsahem výrazně překračuje původní zadání, na druhou stranu na některé původně zamýšlené dílčí cíle bez vysvětlení rezignuje. Práce měla být dle tezí zaměřena na analýzu role vybraných domácích médií "při prosazování negativních kampaní před volbami do PSP ČR 2014", tzn. její časový rámec byl vymezen obdobím této jedné konkrétní volební kampaně. V práci samotné však autorka analyzuje a komparuje hned tři parlamentní volební kampaně (2006, 2010, 2013), respektive jejich mediální reflexi. Na str. 12 uvádí, že "pro vyšší výpovědní hodnotu výzkumu budou tyto volby [tj. volby 2013] dány do kontextu s předešlými volbami z let 2006 a 2010", nicméně ze samotného designu výzkumu (a konkrétně z hypotézy č.2) je zřejmé, že jde o plnohodnotnou longitudinální analýzu, nikoli pouze o "kontext". Tato vývojová perspektiva přitom není nikde v tezích zmíněna a neodpovídá jí ani samotný název diplomové práce. Domnívám se, že toto rozšíření práci v důsledku neprospívá, neboť nutí autorku k větší interpretační povrchnosti a ubírá prostor, který by bylo možné věnovat hlubšímu rozboru konkrétních příkladů negativní kampaně 2013 a jejich mediální reflexi, na což se podle tezí měla práce primárně zaměřit. Setrvání u průřezové studie, tj. omezení na kampaň z roku 2013, by navíc jistě umožnilo rozšířit počet analyzovaných médií, což by bylo z pohledu reprezentativity dat velmi žádoucí, zejména v případě online deníků.

V tezích se dále hovoří o tom, že práce "poskytne obraz toho, jaká forma negativní kampaně je pro média přitažlivá a pomůže tak vysledovat jaký vliv má negativní kampaň na referování o politických aktérech v českých médiích". Tento vedlejší cíl, domnívám se, výsledná práce nesleduje a nenaplnuje; ovšem nejsem si jistý, do jaké míry to lze autorce přičíst k tíži, neboť taková analýza by v kombinaci s hlavním cílem nejspíše výrazně přesahovala možnosti této práce.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	2
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	1
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	4
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	4

2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	4
-----	---	---

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)
Teoretická část práce je na solidní úrovni, autorka prokazuje orientaci v literatuře věnující se politické komunikaci a negativním kampaním, jakož i schopnost kriticky a srozumitelně vybranou literaturu shrnout a systematizovat. Vytknul bych jen zbytečně široký záběr teoretického kontextu, obsahující pasáže i celé kapitoly, které mají jen velmi volný vztah k analyzovanému tématu a prakticky žádnou hmatatelnou vazbu na vlastní analýzu, ať již jde o exkurzi do dějiny výzkumu mediálních účinků, přehled transformace českého mediálního systému po roce 1989 nebo způsoby intervence státu do mediálního systému.

Závažnější problémy jsou patrné v metodologické části práce, počínaje formulací hypotéz. První hypotéza ("Sledované deníky budou ve svém domácím předvolebním zpravodajství pokrývat negativní sdělení ve větší míře, než zpravodajské servery, protože se budou snažit zaujmout čtenáře, kteří stále častěji sledují online zpravodajství.") je de facto netestovatelná - výzkum tohoto druhu nepátrá po motivaci jednotlivých mediálních organizací ke zveřejňování určitého typu obsahu. Třetí hypotéza je značně nesrozumitelná a teoreticky málo připravená; výrok "původci negativních sdělení nebudou výhradně političtí aktéři", který je jejím jádrem, by si zasloužil větší rozvinutí a upřesnění. Ještě větším nedostatkem je dosti chaotická operacionalizace klíčového konceptu celé práce, kterým je bezsporu "negativní politická kampaň". Tento koncept jako takový operacionalizován není - ostatně samo slovo operacionalizace v metodologické části práce příznačně absentuje - pouze ze str. 59 lze spíše implicitně vyrozumět, že autorka se rozhodla tento komplexní fenomén zúžit na otázku negativity v obsazích komunikace směřované k politickým soupeřům. Jakým způsobem však tuto negativitu konkrétně měří, zůstává do značné míry nejasné i po prostudování kódovací knihy, kde je proměnná "negativní hodnotící zmínka" definovaná jako "proměnná sloužící ke zjištění, zda článek obsahuje negativní hodnotící zmínku", přičemž nabývá hodnot ano-ne, což čtenáři v pochopení logiky kódovacího procesu příliš nepomůže. Kódovací kniha dále obsahuje řadu dalších analytických proměnných (Cíl, Promluva, Techniky, Typ aj.), ke kterým neexistují žádné konkrétní výzkumné otázky ani hypotézy, což je z pohledu designu obsahové analýzy dosti nestandardní postup. Přinejmenším u některých z nich navíc opět není zřejmý způsob měření, což se týká zvláště proměnné Rozsah; ten je - jak vyplývá ovšem až z vlastní analýzy - měřen počtem slov, ovšem není vysvětleno, k jaké jednotce se tento počet slov váže, tzn. zda jde o celý článek, odstavec, větu nebo část výroku, ve kterém se objevila "negativní hodnotící zmínka" (ať již to znamená cokoli). Pokud jde o proměnnou "Původce", užívávanou ve smyslu původce negativních zmínek v textu, není příliš jasné, na základě čeho bylo přiřazeno autorství takových zmínek samotným médiím, vzhledem k tomu, že do analýzy byly zařazeny pouze zpravodajské články (jak předpokládám); konkrétní příklady takových typů článků (ostatně dle analýzy nepříliš častých) bohužel chybí, stejně jako jakékoli jiné konkrétní příklady negativity, které analýza sledovala.

Další otazník se vznáší nad autorčíným analytickým postupem při komparaci množství "negativity" v tištěných a online médiích, což je jádrem první hypotézy. Jestli správně rozumím, tato komparace byla prováděná na základě porovnání absolutních počtů takto kódovaných článků v obou typech médií (graf č.48, 50, 52, 53), na základě čehož autorka vyvozuje, že deníky se podílely na zobrazování negativity více než online servery. Toto srovnání ale postrádá smysl, pokud nevezmeme v úvahu poměr těchto článků v jednotlivých médiích k jejich celkové zpravodajské produkci v daném období. V opačném případě - což je právě tento případ, jak se obávám - se jedná o příslovečné "míchání hrušek s jablky", navíc značně ovlivněné arbitrárním výběrem sledovaných titulů (lze předpokládat, že při zařazení serverů iDnes.cz či Novinky.cz by byl výsledný poměr opačný, vzhledem k jejich vyšší produktivitě ve srovnání s IHned.cz resp. Aktuálně.cz).

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	4
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	2
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	1
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotěte stupněm 5. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	1
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotěte stupněm 5)	2
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	1

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Struktura práce je standardní a v zásadě logická, analytická část však trpí těžkopádností, danou mechanickým popisem výsledků analýz v jednotlivých třech obdobích; podstatné se přitom z hlediska položených hypotéz jeví až samotné srovnání výsledků (kap.7.6.4.). Presentace předchozích výsledků je tak do značné míry redundantní. Hodnocení této položky je nicméně ovlivněno zejména pochybnostmi ohledně podloženosti závěrů práce, především ve vztahu k první hypotéze, jak bylo vysvětleno výše; vzhledem k charakteru vzorku a způsobu analýzy se podle mého soudu závěr ohledě primátu tištěných deníků v "pokrývání" (či reprezentaci?) negativních sdělení může týkat jen a pouze těchto čtyř vybraných médií, a to ještě za předpokladu akceptování validity měření, které je v důsledku nedostatečné operacionalizace rovněž velmi sporné. To je na takto ambiciózní empirickou práci poněkud slabý výsledek.

V textu jsou místy drobné terminologické a stylistické závady (př. "zastoupení tématu negativní politické komunikace" - nejedná se o "téma", ale o styl či strategii; "cílem práce je vysledovat...", "tištění a internetová zpravodajci") a občasné drobné překlepy, ale celkově po formální stránce nemá vážnější nedostatky.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Celkový dojem z práce je rozporuplný; po teoretické stránce je téma zpracováno velmi slušně, o to větší zklamání pak přináší vlastní analýza, navzdory nepopíratelnému úsilí, které do ní autorka vložila. Klíčové výtky se týkají metodologické a empirické části, jak bylo popsáno výše. Hlavním problémem, se kterým se práce nedokázala adekvátně vypořádat, je podle mne operacionalizace konceptu negativní politické kampaně, což se promítá do nepřesvědčivých výsledků empirické obsahové analýzy. S tím souvisí otázka, do jaké míry lze na základě této analýzy usuzovat na charakter a míru negativity kampaně jako takové; autorka, zdá se mi, nereflktuje dostatečně fakt, že tištěná resp. internetová média jsou pouze jedněmi z mnoha kanálů volební komunikace (příčemž strany samotné zpravidla považují za důležitější televizi).

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Na základě jakých znaků byla kódována přítomnost "negativní hodnotící zmínky" ve sledovaných textech?
5.2	Jak byla operacionalizována proměnná "rozsah"?
5.3	Jak autorka postupovala při kódování proměnné "techniky", pokud v rámci hodnotící zmínky zaznamenala simultánní přítomnost vícero sledovaných hodnot (např. morální odsouzení + apel na emoce)?
5.4	Je možné, že zařazení jiných médií (tištěných i online) by vedlo k jiným výsledkům analýzy?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

výborně – velmi dobře – dobře – nedoporučuji k obhajobě

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum:

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište, odevzdejte ve dvou kopiích a zašlete elektronicky na adresu katedry!